Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 4. — Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 6. січня, 1921. — VOL. XXX. — No. 4. — Jersey City, N. J., Friday, January 6, 1922. — THREE CENTS

ХОДІМ З КОЛЯДОЮ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

АМЕРИКАНСЬКІ ЖОВНІРИ ПРО ЗАХОВАННЄ ОФІЦИРІВ

ВАШІНГТОН, 4. січня. — Нині відбувалося перед спеціяльним комітетом сенату дальше переслуханнє американських жовнірів в справі тяжких закидів, пороблених джорджійським сенатором Вотсоном.

Першим свідком був Р. П. Габард з Ню Йорку, котрий служив наперед в шпитальнім корпусі, а потім був висланий до Злучених Держав, а недавно знов до Франції, щоби наглядати над викопуванием тіл погибших у Франції американських вояків та їх перевозом до Америки. Він зізнав, що в трох трумнах найдено трупи американських жовнірів з шнурами шибениці на шиях. Були вони поховані з другими жовнірами, що погибли на поли бою, і не було коло них ніякої признаки, як вони погинули. На їх гробах були хрести, як на гробах других жовнірів, і доперва при помочи числа, поміщеного на хресті, можна було розслідити, що жовніри сі були повішені за якісь військові провини. Тіла видобуто з гробу та відослано до родин в Америці. Свідок не доніс про сей случай своїй старшині. Першим чоловіком, що про се довідався, був сенатор Вотсон, до котрого свідок написав лист, як лише довідався, що сенатор збирає матеріяли про захованнє американських офіцирів у Франції.

ЗАСТРІЛЕНИЙ ЗА ТЕ, ЩО ХОТІВ ДІСТАТИ ВОДИ.

Другим свідком був Повк Ґолден з Нюмена, в стейті Джерджія. Він зізнав, що будучи жовніром у Франції, видів на власні очи, як один майор американської армії, зобачивши, як жовнір старався дістати бляшанку води з жерела проти приказу старшини, приказав сторожови військовому застрілити його. Сторож се дійсно зробив. Свідок признав, що жовнір поступив проти приказу команди, і не міг пригадати собі ані імени майора ані дня події.

Сей самий свідок зізнав, що він бачив, як один офіцир застрілив з револьвера одного жовніра за те, що він не ставився до рапорту. В сім случаю також свідок не памятав імени вбитого ані імени виновника, а лише пригадував собі, що убитим був Італіянець з Ню Йорку. Він нікому не говорив про подію, подібно як не говорили про неї другі жовніри. Офіцир мав заявити, що він мав приказ застрілити кождого жовніра, котрий поповнив таку провину.

Третим свідком був Ф. Б. Фіч з Ленсинґ, в стейті Мишиґен. Він бачив, як на приказ військових американських властий вішано двох американських жовнірів в Іс-сір-Тіль. Один зі засуджених був Мурин. Стоячи уже під шибеницею, він просив командантів, щоби його не вішали, а поставили його наперед на суд. На допити сенаторів, свідок зізнав, що по повороті з війни він був уже засуджений на вязницю за крадіж автомобіля.

ЛІНЧ МУРИНІВ В АРМІЇ.

Далі зізнавав С. П. Ґрін з Минеаполис, в стейті Минесота, котрий воював в еспанській війні, у филипинськім повстанню, в бурській війні по англійській стороні та два рази на мексиканській границі. В Ст. Назер у Франції він бачив тіла одинайцятьох жовнірів, котрі були побиті в нелюдський спосіб військовою поліцією. Він бачив також тіла двох Муринів, котрих мав застрілити без всякої причини якийсь „убийник Муринів" (ниґер килер). В листі до сенатора Вотсона свідок був назвав ґенерала Першінґа та бувшого міністра війни Бейкера безличними брехунами, але тепер сього жалує. До Американського Леґіону не належить, бо вже волить належати до Ай. Даблю. Даблю. (Промислових Робітників Світа).

Ґері Сеґал посвідчив, що він бачив лінчованнє двох Муринів в Жієвр в 1919. році. Причиною лінчу мало бути підозріннє, що один жовнір-Мурин зачепив білу женщину. З сього вивязалася боротьба межи компанією військових інжинерів та компанією Муринів; по битві білі повісили двох Муринів, що брали участь в бійці. Свідок бачив, як інжинери витягали Муринів зі шатер і вішали на шибениці, зробленій наборзі. Коли один Мурин просився, полковник, що проводив вішаннєм, сказав, щоби не зважати на просьби, але вішати їх як собак.

ОБЖАЛОВУЮТЬ МАЙОРА ЗА ЗИМНОКРОВНЕ МОРДОВАННЄ ВОЯКІВ.

Опісля виступили свідки в справі майора інфантерії Овпи, проти котрого піднесено закиди, що він забив зимнокровно що найменче двох своїх жовнірів. Сам майор був на переслуханню, а кромі сього був також його адвокат, полковник Качінс, котрий старається оправдати майора. Першим свідком проти майора був Ґрейсон Ґ. Вітров з Балтимор, котрий служив під майором у Франції. Він зізнав, що бачив раз, як майор вирвав рушницю з рук стоячого коло нього жовніра і стрілив кілька разів і поклав трупом жовніра, котрий біг до моста. Свідок не знав жовніра, не бачив, щоби він нарушив який приказ або утікав з битви, ані не чув, щоби майор перед стрілянием кликав до жовніра, щоби задержався.

Другим свідком проти майора був другий жовнір з його баталіону, один Вілієм Ст. Джан з Лінчберґ, в стейті Верджінія. Він зізнав, що майор застрілив з револьвера біґуна, котрий біг з вістями до їх военного окопу з боевої лінії. Застріливши жовніра, майор відобрав від нього лист, а трупа лишив на місци, щоби його взяли за погибшого від ворожої кулі.

Українці в Злучених Державах!

В часі РІЗДВА ХРИСТОВОГО всі українські громади і всі громадяни в Злучених Державах повинні доложити пильних заходів, щоби Позичка Національної Оборони Галицького Українського Правительства осягнула як найскорше повну побіду.

Ляхи вже згори заповідають і голосять, що українська позичка в Америці не вдасться, бо хотіли-б нашу невдачу використати проти увільнення української Галичини з ляцького наїзду.

Одначе українські громади і громадяни повинні доказати своїм патріотизмом і ділом, що не ворог буде радіти невдачею української боротьби проти нього, тільки Галицька Україна буде радіти успіхом української боротьби.

Вже не дуже далеко до завершення $100,000-ної позички, але щоби акція не продовжалась занадто довго, треба подвоїти заходи і працю і по змозі як найскорше довершити діло.

Нехай ті громади, котрі вже досі сповнили свій обовязок, збільшать ще свої заходи, а ті, що досі були занедбали діло, приспішать акцію з трудом в десятеро більшим, а успіх буде певний!

Українське Правительство Галичини власне тепер потребує як найбільше матеріяльної і моральної помочі, отже нехай надія Галицької України, яка звернена на нас і правительство Петрушевича, не заведе її!

Ставаймо всі до праці для волі рідної землі!

ПАМЯТКОВИЙ ДОЛЯР УЖЕ ГОТОВИЙ.

Американський менничий уряд подає до відома, що памятковий доляр, який бють на спомин вашінґтонської конференції для зменчення военних зоружень, уже має бути готовий у вівторок. Сього дня має почати поширюванне його з філадельфійської менниці, де його чеканять. Сього доляра мають вибити на 100 мілїонів долярів.

НА СЛІДІ РАБІВНИКІВ ПОЧТИ.

Нюйорська поліція хвалиться, що вона попала на слід рабівників почтового воза, котрий обрабовано недавно в Ню Йорку на якого півтора мілїона долярів готівкою та дорогоцінними паперами. До одного складу віктуалів (ґросерні) прийшла одна жінка, котра представилася за розведену жену відомого кулачного борця Ейба Етела, і просила купця виміняти її пятьсот-доляровий бонд американського уряду. Купець не схотів виміняти, але заявив готовість посередничити при вимінї. Він віднісся з бондом до свого банку. Банковий урядник, оглянувши бонд, пізнав зараз що бонд уже був виміняний, що на ньому була уже банкова печатка „пейд" (заплачено), але сю напись витерто дуже зручно якимсь хемічним препаратом. Банк зараз повідомив полїцію. Поліційні знатоки оглянули бонд і зараз найшли його число на списі бондів, скраденних з недавно зрабованого почтового воза. Покликано безпроволочно склепаря. Сей не перечив, що він дав бонд до виміненя, але говорив, що він нічого не знав про бонд і лише хотів зробити прислугу своїй кустомерці. Він не міг сказати поліції, де вона живе. Поліція пустила в рух цілий ряд аґентів, котрі нарешті прослідили, де живе жінка, що дала купцеви бонд. Двох аґентів без упину слідило за нею, але її не арештували, щоби за одним заходом спіймати її спільників. Аж на Новий Рік, коли до женщини зайшло двох мущин, поліція оточила кордоном цілий дім, і арештувала обох незнакомих мущин та женщину. Ревізія мешкання женщини не викрило нічого обтяжаючого.

УРЯД ЗБИРАЄ ПЕРЕДВОЄННІ БОНДИ АВСТРІЇ.

Стейтовий департамент оголосив дня 31. грудня, що він готов дістати для виміни передвоєнні бонди бувшого австрійського уряду, які мають в своїм посіданню американські горожани, а котрі вони тепер переховують поза межами держав, котрі дістали території від Австрії. Американський уряд готов посередничити при викупні сих бондів.

НЕБЕЗПЕЧНЕ СВЯТКУВАННЯ.

До бруклинської поліції приведено на Новий Рік двох італійських хлопців, котрі святкували Новий Рік в той спосіб, що зробили дві бомби набиті порохом, та кинули їх на вулицю серед святочної товпи. Обі бомби впали в бляшані вмістища на сміття і вибухли. Вибух спричинив подяку на вулицях, але не покалічив нікого. Поліція розвела зараз слідство над вибухом і арештувала двох хлопців, котрі на поліції сказали, що се вони зробили бомби після опису роблення бомб, який вони найшли в одній книжці. Поліція поставила їх перед суд за невідповідне поведенне.

АРЕШТ БУВШОГО ФІНСЬКОГО МІНІСТРА.

Федеральні власти арештували в Фичберґу, в стейті Месечузетс, Оскара Токоя, бувшого міністра Фінляндії; Токоя арештовано як небезпечного анархіста та небажаного горожанина. Токоя держать в арешті без кавції (бейлу). Коло нього найдено дозвіл, виданий в Англії, на приїзд до Злучених Держав.

Токой мав виплисти перший раз на публичне видовище ще в 1913. році, коли ґазети донесли, що у фінськім соймі Токой, селянин з північної Фінляндії, котрий був майнером в Америці через 10 літ, виголосив ряд дуже радикальних промов. В 1917. році знов появилася чутка про Токоя, як про першого премієра независимої Фінляндії, за котру Токой дуже боровся. Коли скликано перший фінляндський сойм, Токой зрезиґнував зі свого уряду, але коли потім повстав перший соціял-демократичний кабінет, імя Токоя знов фіґурувало в ньому як імя міністра окорму. За його аґітацію за независимостю Фінляндії та відорванне від Росії московські большевики були проголосили його зрадником. Коли Фінляндія стояла на роздорожу, чи піддатися англійському чи німецькому війску, Такой мав попирати Англію.

СВЯТО 1. ПАДОЛИСТА У ЛЬВОВІ

Треті роковини 1. падолиста міг Львів відсвяткувати тільки скромно богослуженнєм у Преображенській церкві. Вчасі богослуження співав хор і промовляв о. Куницький. Церква була битком набита. Дуже гарне враженнє робили українські пластуни, що творили шпалір. Вид карних і вишколених відділів мимоволі насував думки і будив надії. На богослуженне прийло з „побожности" богато тайних аґентів.

Подібні богослуження відбулися в ріжних містах і селах Східної Галичини.

ЧИ Є ЖИТЕЛІ НА ЗВІЗДІ ВЕНЕРІ?

На зїзді Американського Астрономічного Товариства, що відбувся недавно у Філадельфії, виступив з відчитом проф. Чарлс Ст. Джан, начальник астрономічної обсерваторії на горі Вилсон в Каліфорнії.

Учений звіздар старався розібрати питанне, чи на звіздах сонішньої системи є люди або сотворіння, до них подібні. Професор застановлявся передусім над сим питаннєм щодо звізди Венери, відомої у нас під народною назвою вечірної зорі. Джан говорив, що до недавна астрономи спречалися зі собою, чи звізда Марс замешкала, але тепер доказано уже понад всякий сумнів, що на Марсі людий нема. На його думку таке саме заключенне треба приняти щодо замешкання звізди Венери. На доказ свого заключення проф. Джан предложив фотоґрафічні знимки розщіпленого шклом світла Венери. Світло всякого тіла, розщіплене при помочи шкла, показує чорні лінійки, тонші і грубші, зібрані в більші або менчі ґрупи, відповідно до матеріялу, котрий своїм горіннєм кидає розчіплене світло. На основі довгих досвідів вченим вдалося розслідити, які чорні смужки кидає кождий матеріял. Отже проф. Джан показав фотоґрафічні знимки розщіпленого світла Венери на доказ, що там нема смужок, властиві кислоті та тим, двом матеріям, конче потрібним до рослинного та звіринного життя. З того професор робив заключеннє, що на Венері нема ані рослин ані звірят.

Проти його виводів повстав автроном Расел, професор принстонського університету, доказуючи, що не кисень викликує життє, але життє викликує кисень. Він признавав правдивість думки, що на Венері правдоподібно нема життя, але рівночасно обороняв погляд, що за кілька тисяч літ на тій звізді може життє появитися.

При кінці свого засідання астрономи ухвалили оснувати фонд для допомоги астрономам в Росії та їх родинам які тепер мають голодувати. Найбільший астроном Росії, котрий колись стояв на чолі російської обсерваторії астрономічної, має тепер займатися направою черевиків. Астрономи зложили зараз межи собою 150 долярів, котрі постановили вислати до Росії на руки Американської Ратункової Адміністрації з припорученнєм виплатити суму голодуючим російським астрономам.

КОЛЯДУЙТЕ НА РІДНУ ШКОЛУ В ГАЛИЧИНІ.

ОТВОРЕННЄ КОНФЕРЕНЦІЇ АЛІЯНТСЬКОЇ НАЙВИСШОЇ РАДИ В КАН, У ФРАНЦІЇ

КАН, Франція, 4. січня. — Конференція аліянтської Найвисшої Ради зачнеться тут позавтра, але покищо вже відбуваються вступні розмови між представниками аліянтських держав.

Від кількох днів пробуває тут вже французький премієр Бріян і британський премієр Лойд Джордж, котрі вже відбули між собою довші розмови про англійсько-французькі відносини і про загальне міжнароднє положенне. Оба премієри обговорили також програму теперішньої конференції Найвисшої Ради. В програму мають увійти політичні відносини в Середній Европі; справа господарської відбудови Европи; а також східноевропейські справи і справи Малої Азії.

Французький премієр Бріян хоче видвигнути на конференції справу союза між Францією й Анґлією і дуже побивається за союзним договором, але Анґлія не дуже спішна до сього договору. Навпаки, як запевняють в анґлійських дипльоматичних кругах, Анґлія радше видвигне проти Франції всі її прогріхи проти Анґлії і проти ладу і порядку в Европі, яких вона натворила за останніх три роки, а зі справою англійсько-французького союза буде дуже осторожна. Анґлія хотіла би передівсім зміни французької заграничної політики і запорук, що вона не буде набудуче така як досі, але основно зміниться.

З Анґлії кромі премієра Лойда Джорджа приїхали вже сюди: лорд Корзон, міністер заграничних справ; Винстон Чорчил, колоніяльний міністер; сер Роберт С. Горн, міністер скарбу; Бонар Ло і другі визначні дипльомати. З Італії приїхав премієр Бономі і міністер заграничних справ маркіз Делля Торретта. Больґійські представники мають приїхати завтра. Французький премієр також приїхав до Кан в товаристві других міністрів.

ПЕРЕД ВИРІШЕННЄМ АНГЛІЙСЬКО-ІРЛЯНДСЬКОГО МИРОВОГО ДОГОВОРУ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 4. січня. — Завтра, в четвер, 5. січня, має вирішитися справа лондонського англійсько-ірляндського мирового договору. В ірляндському революційному парляменті має завтра закінчитись дискусія над договором і має прийти голосованне.

Серед ірляндських послів панує велике напруженнє. Де Валера разом зі своєю ґрупою крайних веде аґітацію проти договору і намісць нього предложив свій проект договору. Одначе всетаки є надія, що більшість буде за лондонським договором, а крайні непримиримці останутся в меньшости.

І БОЛЬШЕВИКИ ВЖЕ ПРИЗНАЮТЬ, ЩО НА УКРАЇНІ СТРАШНИЙ ГОЛОД.

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 21. грудня, 1921. — На 6-тій конференції „комуністичної партії (большевиків) України" в Харкові заявив комісар хліборобства Мануїльський, що Україні грозить в 1922 році голод, таксамо як Надволжанській области на Московщині, коли не поробиться відповідних заходів.

В Запорожській ґубернії (Катеринославщині) засіяно лише 168,000 десятин, а в Одеській ґубернії засіяно тільки 30% управної ріллі. Вже тепер положенне на Україні дуже поважне. Наближається масове переселенне горожан. В Запорожській ґубернії згинуло понад 65,000 коний. Сильна посуха, яка навістила 5 ґуберній України, нанесла тяжку рану сільському господарству на кілька літ.

ЗАМІТКА. — Донедавна московські комісарі на Україні голосили, що на Україні великий врожай, та що Україна мусить прокормити міліони голодного населення московського Приволжа. Для сеї цілі збирали вони насилою з України останки засобів у збіжу і худобі. Аж загарбали ті засоби і вивезли в Московщину, тепер зачинають голосити про страшний голод на Україні, який, як самі признають, не є меньший від того, що навістив московське Приволже.

Але московські большевики, котрі тепер царять на Україні, держаться старої московської науки, що Українці мають пропадати для добра Москви.

АНГЛІЯ ПРИГОТОВЛЯЄ ВОЗДУШНУ ВІЙНУ В МЕЗОПОТАМІЇ.

ЛОНДОН, 3. січня. — Анґлія будує 100 літаків (аеропланів), котрі будуть нести по 10 жовнірів і мати-муть по два машинові кріси. Сих літаків вживати-ме Велика Британія в Мезопотамії, у війні проти повстанчих банд тамошніх племен.

НАСЕЛЕННЄ ФРАНЦІЇ ЗМЕНЬШИЛОСЬ.

ПАРИЖ, 1. січня. — Населеннє Франції разом з Альзацією і Льотаринґією виносить після урядового спису населення з 1921 року 39,402,739 душ.

В році 1911 населеннє Франції без Альзації і Льотаринґії виносило 39,604,992 душ.

Слід ще зазначити, що тепер є чужинців у Франції 1,550,449, коли в 1911 році було їх тільки 1,152,096.

Всі ті числа показують, що число населення Франції за 10 літ замітно зменьшилось.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сиτі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лище на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПЕРЕДСВЯТОЧНА ОСТОРОГА.

За послідних кілька днів не проминається одно число американської ґазети в Ню Йорку, щоби не подати вістку про страшні спустошення, які серед населення ширять ріжні домашнього робу напитки. Колиб счислити усіх, що погибли через сивуху в одному місті Ню Йорку, то їх число певно винеслоби пару десяток.

Що в других місцевостях Злучених Держав обставини зовсім не кращі, про се нема найменчого сумніву. Можна навіть припустити, що в декотрих місцевостях, де люди живуть більше „товариським" життєм, де мають більше знакомих, як се буває по менчих місцевостях, „остре" святкованне Різдва та Нового Року забрало розмірно до населення більше жертв, як в Ню Йорку.

Горівчані жертви серед тих, що святкували римо-католицькі та американські свята, можуть стати варівкою пересторогою тим, що своїх свят ще не святкували, що ще думають святкувати їх після старого календаря. Нещасні жертви „муншайнів", „гучів", „бру"-ів і тим подібних благодатий прогибіційного періоду своїми муками та конаннями дають нам упереження добре дивитися, аби не піти їх слідами.

Американські Українці передусім повинні взяти собі научку з нещасних случаїв в наслідок затроєння домашними алькоголічними напитками. Кожде українське життє в теперішну тяжку переходову пору українського народа варта більше для нашої нації, як варта одно життя для других, щасливійших народів. Коли велике число народів святкує своє свято, то скандал зі затроєння не викликує такого згіршення та такої погорди до нації, що так любить алькоголь, що навіть отруту буде пити, як тоді, коли лише небогато людий та народів святкує. Українці повинні показати, що вони мають волю дозрілих людий і вміють святкувати свята без запивання, пиятики, без отруї. Члени Українського Народного Союза повинні своїм приміром засвітити і показувати другим Українцям дорогу до святкування свят без алькоголю. Запиватися як небоже сотворіння потрафить і дикун, здержатися від пікуси потрафить дозрілий чоловік. Покажім і ми, що ми дозрілий народ. В той спосіб заощадимо не лише своє здоровля, а може й життя, але честь свого народа.

НА СТАРІСТЬ ЗДУРІВ, АЛЕ ЩЕ В ПОРУ ВІДДУРІВ.

Із Стокгольму, столиці Швеції, доносять, що славний французький письменник Анатоль Франс у розмові з редактором тамошньої ґазети „Стокголм Дідінґен" сказав, що він не є комуністом, та що він помилявся, коли вірив в можливість переведення в життє комуністичних засад. Він, каже, є противником плютократичного капіталізму (аби горстка капіталістів мала у своїх руках державу і господарське життє народу), але проте ставиться прихильно до приватної власности, зазначуючи, що система дрібної приватної власности, яка тепер панує у хліборобстві у Франції, є найкрасшою системою.

Анатоль Франс се славний французький писменник світової слави. Він торік одержав нагороду Нобля ($40,000) яко признанне для його писменницького талану. Тоді писали ґазети, що він ту нагороду прийме але віддасть її на голодуючих в Росії.

Давнійше Франса знав світ тільки як писменника і його політичними поглядами не цікавився. Але коли большевики захопили владу в Росії і других нападених ними краях, Франс на старість оголосив був себе комуністом і став обороняти комунізм і його фалшивих пророків — большевиків. Та се не звертало великої уваги; лише деякі люди натякали на його старість, а навіть були й такі, котрі казали або писали, що він комуніст тому, що він жидівського походження, а нібито всі Жиди (се неправда) побольшевичились, як побачили Троцького в мундурі російського военного головнокомандуючого.

Однак час минав скоро, а ще скорше для старенького Франса. Він на старі літа побачив не упадок капіталізму в Росії (якого там не було), але упадок поспішний комунізму в Росії, упадок доведений Леніном до скоропостижної смерти.

І власне аж сей упадок комунізму в Росії, ся руїна його в руках Леніна і Троцького, переконала старого Франса на старі літа, що комунізм годі перевести в життє.

Не є се жадна заслуга в думанню великого французького писменника, що він з вибухом большевизму перенявся був ним, а з упадком його покинув його, а зачав хвалити хліборобство оперте на дрібній приватній власности, яке є у Франції від великої французької революції, то є около 130 літ. Тусаму еволюцію в штуці думання відбули неписменні Москалі. Вони таксамо повірили були в комунізм, як Ленін голосив його при звуках гармат, а зневірились у нього, як Ленін тихо і смирно зачав його касувати.

Однак неграмотним людям не дивота, але славному французькому писменникови і мислителеви то вже таки кождий подивуеться, що на старі літа був здурів, та що аж дійсність переконала його таксамо як непросвіченого неграмотного чоловіка, що те, що він приняв за правду, є тільки блоф аґітаційний, який Ленін покинув, як тільки сей блоф вже йому стався непотрібним.

НОВА СИЛА.

Націоналізм та інтернаціоналізм. — Фашисти в Італії. — Фашисти й комуністи. — Політична програма Фашистів. — Фашисти й Україна.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Хвиля інтернаціоналізму, яка затопила велику частину світового робітництва в часах найбільшого розвитку большевизму, мала в собі й де-що доброго. Вона причинилась до пробудження й розвитку національного почуття серед багатьох народів і в багатьох країнах, де ранійше національна справа вважалась чимсь другорядним.

Це й зрозуміло. Інтернаціональний большевизм оголосив війну всьому національному, вважаючи істнуванне національних мов, національних культур і національних ріжниць лише перешкодою до загального порозуміння. Перед такою погрозою прокинулося з могутною силою національне почуття й розпочало боротьбу проти ворожого інтернаціоналізму. На превелике горе й досаду большевиків, націоналізм цвіте тепер на світі далеко буйнійше, ніж інтернаціоналізм. Народні маси все більше відвертаються від останнього й прихиляються до першого. Росте нова сила, яка вже творить і ще творитиме чудеса.

Нинішня Італія найкраще показує, скільки творчих сил має в собі здорове національне почуттє. Російська большевицька революція відгукнулась тут досить голосно. Тяжке економічне становище італійського робітництва й селянства було добрим ґрунтом для большевицької пропаґанди. Скоро в Італії утворилась комуністична партія, яка енерґійно почала захожуватись коло здійснення московських приказів.

Та недовго комуністи гуляли в Італії. Міщанство й частина робітництва, побачивши, що уряд є занадто безсилий, щоб боротися з комунізмом, взялися до самоорґанізації й самодіяльности. Під знаками **чорної фески, чорної блюзи з мертвою головою та чорних прапорців** обєдналась патріотична молодь, яка стала називати себе „fasci" (вимовляється: фаші), що означає „союзники", „спільники". Ті фашисти вже від довшого часу відограють в Італії поважну ролю й раз-у-раз набірають усе більшого значіння.

Як італійські комуністи виступають під іменем Леніна, так фашисти маршірують під іменем поета Д'Анунціо. І хоч комуністів на початку було більше, проте перемогли менш численні, але більш рішучі фашисти. Під проводом свого енерґійного ватажка **Мусоліні** фашисти виросли в таку силу, проти якої нічого не могли подіяти ані дотеперішній уряд Джоліті, ані теперішній кабінет Бономі.

Фашистам за досить короткий час пощастило майже цілком приборкати комуністичний рух у багатьох місцевостях північної й середньої Італії. Не пропаґандою й не лаґідним переконанњем, а **підпалами й ручними бомбами.** Тими самими засобами, яких уживали комуністи в Турині. Тільки комуністи вживали цих засобів без пляну й без рішучости, а фашисти — з повною стратеґичною викінченістю.

Дійшло до того, що цілі місцевости тремтіли перед жменькою фашистів. Бо де тільки комуністи наважувались занадто голосно виступити, там негайно зявлялися на грузових автах усі фашисти з цілої околиці, узброєні до зубів, витягали комуністичних провідників із ліжка (як що вони перед тим не втікли) й робили „суд". Або, що траплялося ще частійше, вони підпалювали доми, де жили комуністи, а також будинки комуністичних і соціялістичних часописів та орґанізацій.

А уряд, а поліція? Коли в парламенті від Джоліті зажадали негайного приборкання фашизму, премієр на те відповів: „хто цього жадає — той проповідує горожанську війну". Бо то річ цілком неможлива приборкати силою поліції такий рух, який налічує сотні тисяч знаменито узброєних і до всього готових людей.

„Військо" фашистів складається переважно з молоді, особливо студентів, синів міського ремісництва й заможнійшого селянства, але також із **десятків тисяч робітників.** Так, у провінціях Романя й Емілія пролетаріят на дві-треті належить до фашистів. Не бракує й провідників. Крім головної часописи „Popolo d'Italia", фашисти мають досить велику й добре поставлену пресу.

На національнім конґресі фашистів, що відбувся в місяці листопаді в Римі, постановлено надати рухові форму **політичної партії.** Мусоліні в своїй промові начеркнув таку програму:

„Підтримувати горожанський лад, зміцнювати державну владу, відривати робітництво від інтернаціональної ідеї, заложити національну робітничу партію, зміцнювати дрібне селянське господарство".

А република? „Фашизм, — пояснив Мусоліні, — нічого не робитиме, щоб її завести. Коли-ж події розвинуться в цім напрямі, тоді фашизм не буде противитись новим обставинам. Державний лад — це одежа, яка повинна пристосовуватись до народнього тіла, а не навпаки".

По скінченні конґресу центральний комітет нової партії видав маніфести, в якім сказано:

„Ми будемо з урядом, як що він оборонятиме національні інтереси. Ми будемо проти нього, коли він не буде в стані їх обороняти".

Що-ж має спільного фашизм з **українською справою?** Дуже богато. Як рух націоналістичний і протибольшевицький, він не може з байдужістю ставитись до того, як італійські соціялісти штовхають свій уряд до заключення умови з большевицькою Росиєю, яка смокче кров з України та з инших національних областей. Тому листопадовий конґрес фашистів ухвалив таку резолюцію провідника ліґурійських фашистів Мастроматея:

„Національний конґрес фашистів вимагає італійського уряду негайної допомоги антибольшевицьким урядом і в першу чергу Україні".

А на конґресі ліґурійських фашистів, який що-йно відбувся в Ґенуї, ту саму резолюцію ухвалено в значно ширшій і добре обґрунтованій редакції.

„Взявши на увагу, — говориться в цій резолюції, — що всі народи бувшої Росії, як Українці, Білоруси, балтійські й кавказькі народи, відмінні від російського народу расою, мовою і звичаями, добиваються незалежности, на яку мають святі права:

Взявши на увагу, що відновленне комерційних зносин із сучасною совітською Росиєю є неможливе, а стане можливим тільки з народами, вільними від большевицького утиску;

Взявши на увагу, що совість італійського народу завжди минула до високих ідеалів волі й справедливости, — постановляємо:

Запропонувати всім італійським фашистам розпочати відповідну енерґійну акцію, щоб **примусити італійський уряд рішучо підтримувати рух усіх цих народів, а передовсім народу України, які пориваються до волі й до політичної та економічної незалежности".**

Такі слова щирого співчуття й правдивого братерства українському народові не часто доводилось чути з уст чужого й притім **державного** народу. Але не соціялістична й не комуністична, а **націоналістична** течія того народу знайшла в собі зрозуміннє для нашої боротьби й для наших пoривань. Це ще раз показує, що не через інтернаціоналізм, а через послідовний і глибокий націоналізм лежить шлях до правдивого братерства народів.

Берлін, 16. грудня.

Радянин.

П. Грабовський.

УПЕРЕД!

Уперед за рідний край та волю,
За пригноблений, окутий люд,
Хоч нічого не знайдем, крім болю,
Хоч нас жде невідданений труд!

Уперед проти зла оянодумно! —
Рорзрослася ворожа юрба...
Не гадаймо прожити безсумно,
Бо життя — то щодня боротьба.

Уперед, хто не хоче конати,
Статись трупом гнилим, живучим!
Сміле слово — то наші гармати,
Світлі вчинки, — то наші мечі.

Уперед до завзятого бою
За громадські та власні права,
Коли бути бажаєм собою,
Коли серце ганьбу відчува!

Уперед! годі скніти рабами,
Час кормигу ганебну знести!
Щоб без хлопа, без пана — братами
Всі ми вільні прийшли до мети!

САВІНКОВ ПРО НЕДІЛИМУ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи" з Европи).

Борис Савінков, оден з найвиднійших російських діячів на еміґрації, котрого недавно тому видалено з Польщі разом з Петлюрою, Балаховичем і тов. на жадання большевицького уряду, видрукував в російськім дневнику „За свободу", (виходить у Варшаві) знаменну статтю, яка і для нас Українців має значіння.

Борис Савінков пише:

„Дуже богато Росіян на еміґрації бачить в Рижському мирі ствердження польських імперіялістичних стремлінь. Для них Рижський мир це нова притока до російсько-польської боротьби й ненависти.

Ці еміґранти заєдно думають ще старими катеґоріями. Всьо, що нині діється в Росії, всі могутні потрясення в психе народу, всі небувалі перевороти зводяться до найпростійшої формули, — до зміни власти.

Впаде комуністичний уряд, то повстане коаліцийний, еміґрантський, есерівський, чи кадетський. Вони гадають, що все таки останеться та сама Росія, тільки помальована може трохи блідо рожевими крисками, як було за тимчасового правительства (Временюе прав. Керенького). Але управляти Росією будуть не селяне, не народ, тільки еміґраційна партія зі своїми Центральними Комітетами, з їх традицією і т. д. І, річ природна, повстане знов єдина, неділима, з тою тільки можe ріжницею, що наготу самодержавія прислонять фіґовим листком автономії, або, що найвисше, подарованою з Москви „федерацією".

Такою уявляють собі „Нову" Росію російські еміґранти.

А я кажу ще раз, що це „білі сни". Оставляючи на боці, чи це сни добрі, чи злі, памятати треба, що це лиш сни, а не реальна дійсність".

Борис Савінков бачить реальну дійсність будучої Росії в цілком других красках і формах.

На його думку російська революція видвигнула три стремління. Перше це: **Всенародня власть,** — під тим словом він розуміє мабуть західно европейський демократичний парляментаризм. Друге: **земля хліборобам,** а третє: **воля народам.**

Він обговорює ці три стремління, а спиняючись на третім каже, що його висунув рік 1917. „Волі не дають в дарунку. Волю треба собі добути. Так здобули собі її Естонія, Лотва, так добувають собі тю волю Українці, Білорусини, козаки і гірняки... І тому, не дивлячись на те, чи ми, Великоруси хочемо цього, чи не хочемо, **на другий день по упадку комуністичної власти, зміняться не тільки політичні програми, але зміниться також ціла карта східної Европи.**

Не буде вже ніколи єдиної і неділимої. Не буде її, скажім це є щире, з нашої вини. З вини царських жандармів, з вини комуністичних комісарів, з вини тих мужів, що 1917 року сварилися з Українцями з приводу Центральної Ради, що 1919 року не хотіли признати самостійної Фінляндії, а року 1921 все ще вважають таки зрадою, яку нібито сповняють Кубанці проголошуючи свою „самостійність". Хочемо, чи не хочемо, але **коли розсипеться Совнарком, то Польща граничитиме не з Росією, тільки незалежною Білорусею і з незалежною Україною.** Перед Москвою стануть инші завдання: будова східньої Европи".

Від часів Бакуніна жаден Москаль не мав відваги сказати своїм землякам такого гіркого політичного слова. І жаден Поляк, крім Бодуена де Куртене не сказав подібного слова Полякам. Тому виводи Савінкова мають окрему вагу. Він Москаль і московський патріот, але обовязком патріотичним вважає говорити правду. Правдою єсть, що Росія розлетілася і попала в нинішну руїну тому, бо була вона тюрмою народів, не хотіла їм дати волі і правди. І коли вона хоче піднятися на ноги і почати нове життя, то мусить дивитися тверезо, а не дурити себе фантастичними мріями про відбудовання колишньої неділимої. Єдина й неділима пропала раз на все, перейшла до історії.

Нова Росія мусить бути етноґрафічна, мусить дбати про культурне й економічне піднесення свого великого народу і ще більшої території, мусить погодитися з думкою, що Лотва, Фінляндія, Білорусь, Україна і т. д. це окремі і незалежні від неї держави, з котрими їй треба шукати нових, добрих і вигідних, сусідських відносин. Від зрозуміння цього принципу залежить доля нової Росії. Та не тільки Росії. Савінков, великий приятель Поляків, але він і до Польщі звертається з рівно важкими словами. Він каже, що з упадком большевизму Польща межуватиме не з Росією, тільки з незалежною Білорусею і з вольною Україною. Щь це значить? Нічо більше, лиш, що Польщі теж пора перестати снувати пляни якогось нового поділу білоруських та українських земель поміж Польщу й Росію, а ступити на шлях порозуміння з Білорусинами й Українцями, як із своїми будучими сусідами.

Стаття Савінкова набирає ще й тому окремої сили, бо все таки і серед Москалів і серед Поляків єсть богато людий, котрі слухають його і спочувають з ним. На них вона мусить робити таке враження, як зимна вода на розпалені голови. Колиж єсть поміж нами люде, які все ще бояться якоїсь єдиної та неділимої і котрі ґадають складати оружя перед вшехполяками, то хай вони собі прочитають, що пише Борис Савінков, а може перестануть боятися „білих снів", а наберуть відваги глянути правді в очи.

Ф. Крéгул.

ПРОТЕСТУЙМО!

Протестуймо проти окупації Польшею укр. Галичини!
Протести посилати в перших днях січня на адресу:
ALLIED SUPREME COUNCIL, CANNES, FRANCE.

ПОЗІР, УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

Місія Українського Правительства Галичини просить всі українські громади в Злучених Державах, щоби гроший, зібраних на Позичку Національної Обборони Українського Правительства Галичини не передержували у себе, але сейчас відсилали до місії у Вашинґтоні.

Місія мусить відсилати всі гроші до Правительства в долярах, аби при виміні не поношено страти, а така пересилка потребує часу і тому гроші мусять бути впору у Вашинґтоні. Кромі того передержуванне зібраних гроший на записи здержує також канцелярійну полагоду й оголошуванне громад та осіб, що зложили свої гроші на бонди. —4

Вашингтон, Д. К., 28. грудня, 1921.

ДИПЛЬОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ГАЛИЧИНИ
В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

За фінансово-Торговельний Відділ:

Др. Лука Мишуга.

З КОМІСАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

До тепер мали московські комісари до діла лише „з контрреволюціонерами". Мимо нужди і голоду (від якого комісари однак вільні) потішувалося себе то всесвітною революцією, то концесіями, то заграничними позичками. Кождий день приносив нові обіцянки, нові грушки на вербі. При тім вічні засідання, мітинґи над електрифікацією, то „перечищеннем партії", то державним банком і т. д. Реформи на право, реформи на ліво; реформували комісари і комісариняти, реформували усі. А що робити не було кому, бо від голодного робітника годі роботи вимагати, тож і на реформах кінчиться. Вкінци прийшли комісари до переконання, що без чужої помочи нічо не вдієщ, а щоби ту поміч дістати, треба знов поробити реформи і звернути... на право. І Ленін почав звертати. Вже не говорив як перед тим про успіхи, лише про невдачі. Нао станніх нарадах комуністичної партії не завивав вже похибок в паперці, що однак викликало чи мале невгодовання зі сторони опозиції „найлівійших".

Ленін між иншим казав: „На весні думали ми про поворот до капіталізму в виді обміни товарів. Цілий ряд декретів і розпоряджень, уся пропаґанда була звернена на піднесення обміну товарами. Та обмін товарами перепав і замінився в купно і продаж. Наш відступ показався замалий, ми мусимо єще більший відступ зробити". На ті дальші відступи ліві комуністи незгодилися. Так розкол серед комуністичної партії не маліє а більшає і ростиме дальше, бо Ленін хотячи дістати заграничну поміч, мусить іти на дальші „уступки". А сеї заграничної помочи очікують комісари як спасення. Вони вже говорили би і з ненависним „Заходом", коби тільки Захід схотів дійсно помочи. Із заключених торговельних договорів — малий спасибіг. Політично комісарська Москва Заходом не признана, мимо великих старань комісарів. Вже і царські довги признано, а на розтрублені концесії заграниця не квапиться. Як сказав недавно Чічерін „стіл накритий іно гості не приходять". І ті гості не скоро прийдуть, до торговлі заграниця не спішиться, бо хиба що продасть за готове золото, а Росія сама майже нічо не вивозить, бо не має; оскільки що з Росії вивозиться, то се по більшій части майно з України або инших окупованих країв. На концесії Европа не лакомиться, бо знає, що Росія без її помочи нічо не вдіє; з кождим місяцем кріза в Росії більшає, а тим самим Росія мусить вкінци згодитися на такі услівя, які схоче заграниця. Певно, що Европа відчуває брак Росії а радше України на міжнароднім ринку, та в кождім разі Европа і Америка дасть собі раду без Росії; і тому, коли комісари говорять своїм партійникам, що Европа мусить прийти до Росії, бо західний капіталіст не має що робити з капіталом, то се лише пуста потіха. Для України сі питання остільки важні, оскільки вони впливають на нашу політичну і господарчу будучність. Руїна Росії тягне і Україну в руїну. Та з економічно ослабленою Росією буде і легша борба економічно сильнійшій Україні. Певна річ, що прикро дивитися як наш богатий край замінюєся в пустиню, та еще о много прикрійше булоби видіти його вічним наймитом. Певно, що ніхто з нас не буде тішився нещастем російського народу, та ніхто і незаперечить, що сей нарід вчасти і сам винен, бо коли видить, що його провідники тягнуть в руїну, щоби тільки догодити своїм фантазіям, то чому не нажене тих комісарів в чорту маму? Колиби російський селянин умів постояти за свої права, одай стільки що український, то давно вже скінчилобися комісарське панування. Ізза сеї пасивности і старої віри в Москву російського селянства приходиться і Україні боротися серед тяжших обставин за свою самостійність і красший лад (не комісарський) опертий на волі українського селянства і робітництва. **А самостійність ту Україна вибore, бо еще не було такого случаю, щоби нарід що бореся за свою волю, не виборов її. Се повинна памятати Москва так червона як і біла!**

С.

Франкфурт н. М., 10. грудня, 1921.

ДОПИСІ

БОФАЛО, Н. Й.

Віче в справі закупна бондів.

Не дай спати ходячому,
Серцем завмирати,
І гнилою колодою по світі валятись.
А дай жити — серцем жити.

Т. Шевченко.

Підчас коли многі українські громади устроюють віча в справі помочі рідньому краєви, і наша громада в Бофало, пробудившись з твердого, довгого сну — строіла віче і тим дала доказ свойого життя. Віче було скликане місцевим комітетом парохії св. О. Николая в Бофало на неділю, 4-го грудня; на віче був запрошений др. Лука Мишуга.

Місцевий парох кількома словами представив ціль віча. Предсідателем віча вибраний П. Приставський, секретарями Гр. Плотиця і І. Була.

Першим і головним бесідником був др. Лука Мишуга. Буря оплесків привитала Шановного Гостя, котрий передав привіт президента Петрушевича заморським Українцям. В своїй тригодинній бесіді шановний гість представив цілий перехід життя і борби нашого народу за волю і свободу. Підчас коли наш нарід в Галичині зединився — говорив бесідник — на жаль тут в Америці межи Українцями запанував розділ, ненависть на користь Ляхам і на велику шкоду для народної справи. Відтак бесідник представив справу бондів. Одушевленнє учасників було велике, а виявом сего одушевлення були оплески, якими нагородили шановного бесідника.

Др. Мишуга запитав чи декому з присутних дещо неясно. З місця встав Іван Товкач, один з тих, що то називають себе большевиками, а ціла мудрість його міститься в кишені набитій ріжними ґазетами. Попросивши о голос той „макогін" зачав ставити питання шановному гостеви, а питання такі нескладні, і дурні, що 10-літній хлопець ставивби мудрійші питання. Говорив за Петлюру, Денікіна, за ґваранцію якусь; одним словом в пятьох хвилях сказав всьо, що знав і то так все змішав, що ніхто з учасників віча і здаєсь він сам не знав, чого хоче. Др. Мишуга різкими словами виказав глупоту „макогона", а межи иншим так відізвався: „Собача твоя совість і собачі совісти всіх, що тебе тут вислали; ви помагаєте Ляхам, Жидам, всякій зволочи і ґваранції від них не хочете, а свому рідному не поможете, аби й з голоду здихав". Ще хотів Товкач щось говорити, але женщини злапали і викинули його з галі.

Другим бесідником був о. Продан, парох укр. церкви з Блек Рак Бофало. Бесідник коротко підніс велику хвилю, в якій Українці в Бофало можуть витати дорогого гостя України. Підніс вагу помочи старому краєви в змаганню до свободи.

Третим бесідником був місцевий парох о. Денис Кульматицький. В своїй палкій промові підніс він великі жертви, які понесли наші браття в Галичині в боротьбі за самостійність, підчас коли ми тут в Америці полївшись на ріжні партії помагали Ляхам добивати наших братів. „Кождий — говорив бесідник — котрий не приходить з помочію своїм братам під сю пору є зрадником і хруньом, бо своєю легкодушностю помагає Ляхам, котрі лиш того хотять, аби ми не підпирали позички. Тому прийти з помочію нашим братам не є **радою**, але **обовязком**, і кождий, що не чує в своїм серци і умі того обовязку не є **Українцем**, а **виродком**". В умілий спосіб зачав бесідник збирати декляраціі на бонди. Одушевленнє і запал на галі. Давали по 100, 50, 25, 15, 10 і 5 дол. Василь Перожак, родом з Денисова, дає $50, як знайдеся лятьох людий, котрі дали би по 10.00 дол. В протягу кількох хвиль пятьох знайшлося. Честь їм. В протягу пів години декляровано близько 1.500 дол. Були на галі і такі, що посьміхалися як другі деклярували. Були межи ними українські бізнесмени з Бофало, тай деякі асекураційні аґенти, котрі жиють панським хлібом і зачисляють себе до „мудрійших". І ті підсміхалися як бідний робітник давав 5, 10, 15, 25 або 50 долярів. Але як бесідник сказав, то були хруні, зрадники, наємники польські. Треба подивляти п. Василя Фостія, який видячи як ті мудрагелі підсміхалися сказав: Коли мені хто покаже злу сторону позички, я сам за него заплачу бонд". Ніхто однак не відізвався. І на них бофаловські Українці спізнались і пора найвисша, аби галапасам, які під кличом „свій до свого" ссуть кров з нашого народу, а в самій річи запро бизнес грають на польську дутку, пора аби їм дати належну відплату.

Відтак вибрано місцевий комітет, в якого склад увійшли: П. Приставський, предс.; Гр. Плотиця, касієр; І. Була, секр.; І. Дісик, І. Сидорович і Н. Снайчук, колектори.

По відспіванню: Ще не вмерла, Непора, Ми Гайдамаки всі одушевлені розійшлись домів.

На довго межи Українцями в Бофало останутся спомини про віче, яке розбудило їх зі сну і вляло в них нове життє, себто любов до свого рідного.

Честь Вам, Українці в Бофало, котрі зрозуміли вагу хвилі нашого народу. Честь Вам за Ваше патріотичне діло, а всім хруням і зрадникам сором.

Учасник.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Під увагу ініціяторам українського віча в Ню Йорку.

Яко оден з численних учасників українського маніфестаційного віча, яке відбулося в понеділок, 26. грудня м. р., в Народнім Домі в Ню Йорку, зараз по пікетованню польського консуляту, отсею дорогою запитую шановних ініціяторів того віча:

1. Чи висше згадане віче, якого цілию було запротестувати проти ляцької окупації нашої Галичини, було довірочне, що дотепер нема найменьшої згадки в наших часописях, що таке віче відбулось?

2. Коли це віче було явне (бо в дійсности таким воно було), то чому й доси нема оголошених в часописях бодай ухвалених резолюцій?

3. Де поділись вічеві секретарі з предсідателем, які сейчас по вічу повинні були приготовити цілий звіт вічевий і вислати до всіх українських часописий, аби цілий світ довідався про це славне віче, якого Ню Йорк вже давно не бачив?

Рівночасно домагаюся від ініціяторів віча, щоби вони сейчас покликали обох секретарів і предсідателя в справі вияснення занедбання своїх обовязків і публично напятнувати їх за лінивство і недбальство.

Під теперішний час не повинно бути місця для лінюхів і байдужних там, де є певна ціль і охота до щирої праці і завзятої боротьби в обороні свого краю і народу.

Учасник віча.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

КРОВ ЗА КРОВ

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповіданнє з другої половини 17-сотих років.

(Продовженнє)

(12)

Між многими, що самохіть чи по неволі винеслися з кута, прозваного тепер Славяносербією, були також теперішний полковник Калміуської паланки, Чміль і Батюк, довголітний товариш січовий і приятель Чмеля. Вони зійшли від дотеперішного місця свого поселення доволі далеко ід півдневи, бо яких девятьдесять верст воздушної лінії, між ріками Калміусом і Кринкою. Від Січи їх нові оселі були віддалені до двіста сімдесять верст. Переселенці гадали, що в сих сторонах будуть мати спокій: вони самі, їх діти і діти дітий. Ся часть паланки була таким тихим кутом, до якого майже не навідувалися ттарські загони, а московські війска таки ніколи. Говорячи военною мовою, був се „мертвий простір", себто таке місце, на яке через форму терену не падуть кулі, лише перелітають горою або боком. На добавок від сторін, від котрих могла би грозити яка небезпека, околиця була захищена не прохідними багнами. В сій стороні поселенці не тільки ловили преспокійно рибу, полювали на звіра і випасали худобу, але також сіяли збіже, плекали садовину, заводили пайки.

Правда, і тут не була виключена гостина рабітників, бо і в глубині густо заселеної Гетьманщини, чи ще люднійшої Польщі конокрад і розбійник не були невиданим дивом. Але горе рабівникови, як попав у руки степового ґазди! Особливо страшний і скорий був суд, як на крадежи чи розбою спіймали Москаля, або влізливого Серба. Тоді не йшли жалуватися ні до його команданта, ні до його славяносербської влади. Той, що спіймав рабівника, сам робив суд на місци. Також на місци виконував присуд. Рабівник, як не здох під буками, як його не роздерли коні, то що найменше повис на гиляці.

Степови, хоч би й цілком на боці шляхів, не все мож вірити, він ніколи не є абсолютно безпечний. Розбишаки, як не нарошно, то случайно можуть зявитися там, де їх ніхто не сподівався, і там, де ще не стояла нога людська. Розбійник може в такім місци і саме в такім появитися проти власної волі — втікаючи і спасаючи життя перед местником своїх кривд. Впрочім до комори злодій не лізе поти, поки знає, що комора пуста. Татари і принагідні степові розбишаки оминали наші сторони, бо знали, що там, окрім трави для коня, нема чим більше поживитися. Однак їх очи і кроки мусіли звернутися також в сі сторони від хвилі, коли почули, що й там вже є для них жир. Тому то й тут поселенці не занедбували обережностий уживаних в сторонах навіщуваних здавна татарвою та иншими розбишаками. Передовсім на хутори вибирано місця подальше від шляхів і такі, щоби будинки та взагалі всі сліди людського життя як найтяжше було здалека добачити; десь в балці, між лісами, горбками, то що. Місце вибирано також таке, щоби вже з природи був тяжкий приступ до него, або щоби мож було легко сей приступ штучно утруднити, приміром, загативши десь воду, утворити став, або штучне багно. Сам хутір будовано так, щоби у нім мож було боронитися як у малій кріпости. В кождім хуторі був арсенал всякої збруї і муніції. Всі його мешканці мусіли бути вправними стрільцями, рубайлами і їздцями. Лише такі люди, так захищені і заосмотрені могли важитися жити в запорожських степах.

Дім Батюка був малим оборонним замком. Цілий збудований з грубих будових брусів, мав віконниці з вузкими отворами на рушниці. Простір кругом хати був цілком не забудований до такої відстани до якої сягає куля з ліпшого мушкета. Раз тому, щоби на случай нападу, чи облоги ворог не мав криївки, з котрої кулею міг би досягнути хату. Друге, щоби ворог не мав де скритися перед кулею висланою з хати. Щоби на случай облоги голод не присилував до здачі, в крилі хати була комора з харчами і стайня на тілько штук худоби, кілько треба було на видержаннє кільканайцяти дневної облоги. В хаті на стінах була порозвішувана всяка збруя. Коло бійниць висіли постійно наряджені і щодня провірювані мушкети. В горішній комнаті, що як мала вежа мала бійниці на всі сторони, була й мала гарматка і орґанки з десятьма цівками. Цілий, мушкетом опановуваний простір кругом хати був з трох боків обведений доволі широкою й глубокою річкою, а третий бік хоронило штучно наводнене багно. Господарські будинки стояли поза річкою. Були се головно будинки на приміщеннє худоби, бо збіжа Батюк сіяв не богато і спрятавши з поля зараз молотив. Стодола була йому непотрібна: Сіно стояло оборогами. Оборонний простір кругом хати був засаджений садом і засіваний збіжем. Велика пасіка Батюка ула укрита в байраці, що на захід від хутора ішов від півдня на північ. Головним маєтком була худоба й табуни коний, в котрих Батюк любувався. Під доглядом кількох конюхів, чабанів і страшних собак купалися в море степової трави. В Січи добре знали, куди справити такого, що за доброго коня не жадував дати і „рідну маму". Добре захована скриня, до котрої Батюк замолоду зсипував зиски з козачого промислу, ще й тепер доповнялася червінцями за коні.

Гетьманці, вислані Василем разом з обома Січовиками до полковника Калміуської паланки станули на другий день під хутором Батюка. Батюк пізнав Січовиків, що разом з Василем були в него перед трема днями і здивувався, що вони так скоро знов у него.

— Чи скоілося яке нещастє? — спитав, вийшовши до них.

— Як у кого, — відповів Недоля. — У нас всьо добре. Лише з тими десятьма Лолтавцями морока. Ми привели їх також і на ваш клопіт. Десь їх треба буде примістити... як найдальше від московських очий. Я від сотника маю приказ про се діло з вами поговорити.

(Далі буде)

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, подає до відома, що мітинґ відбудеться в суботу, 7. січня, точно о 6-тій годині пополудни під ч. 435 Мейн стр. Котрий член не тім мітинґу не явиться, заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. Вступайте до товариства і до У. Н. Союза тільки за 50 центів вступного! — В. Григорчук, предс.; М. Сас, секр.

АКРОН, О. Бр. Сошествія св. Духа, від. 295, вибрало на річнім мітинґу слідуючий уряд: І. Гурин, предс.; В. Пільгуй, заст. предс.; Г. Мончак, секр.; М. Бойко, заст. секр.; А. Цепко, кас.; М. Борович, заст. кас.; П. Славич, М. Петруха і М. Філяс, контрольори; О. Кудера, прапорник; Й. Баранецький, А. Мінко і А. Ільчищин, доглядачі хорих; Г. Бронкевич і С. Возник, дверники. Кождий член повинен безусловно мати в себе адреси доглядів хорих. На найблизшім мітинґу кождий член обовязаний подати до уряду свою адресу, а котрий член сего не виповнить, заплатить кару 25 цнт. Коли довгуючий член через два місяці не зголоситься і не вирівнає своєї залеглости, буде суспендований. Мітинґи відбуваються в 1-шій годині пополудни кождої третої неділі по першім в церковній гали при ул. Вашінґтон і Абель. — І. Гурин, предс.; О. Цепко, кас.; Г. Мончак, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Николая, від. 175, вибрало отсих нових урядників: В. Шеремета, предс.; Д. Савіцький, заст. предс.; П. Пошивак, кас.; С. Корчинський, заст. кас.; Д. Макара, секр.; В. Бартіш, заст. секр.; М. Шатковський, О. Буката і А. Дяк, контрольори; С. Пережак і А. Ґрошко, доглядачі хорих; Н. Горбянський і Д. Провальний, прапорники. Висше наведений уряд взиває всіх Українців, котрі не належать до жадних організацій запомогових, нехай прийдуть і запишуться до нашого братства і до У. Н. Союза. Мітинґи відбуваються в гали парохіяльній при Кліперт евеню. — Д. Макара, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. св. Михаїла, від. 308, вибрало на річнім мітинґу отсей новий уряд: Д. Сокальський, пр.; Н. Гудима, заст. предс.; С. Коробій, кас.; І. Тимкович, заст. кас.; Д. Іващук, секр. фін.; О. Петришин, секр. рек.; І. Коробій і Г. Качмар, контрольори; П. Кохманський, Г. Било і К. Петришин, доглядачі хорих; І. Коробій і Д. Іващук, прапорники. Мітинґи будуть відбуватися в гали Українського Народного Дому під ч. 1018 Норт 9-та ул. в трету неділю по першім, точно о 2-гій годині пополудни. Проситься всіх членів, щоби приходили часто на мітинґи і виповняли свої належитости як слід. — Д. Сокальський, предс.; Д. Іващук, секр. фін.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від. 155, вибрало на річнім мітинґу отсей новий уряд: П. Щуцький, предс.; І. Сорока, заст. пр.; Д. Федчишин, кас.; І. Ваверчак, заст. кас.; М. Чумер, секр.; С. Кордияк, заст. секр.; Т. Пашуля, А. Рожик і В. Берко, контрольори; Й. Ковальський, Й. Шпак і М. Романко, доглядачі хорих; І. Ґадик і І. Бойко, прапорники; А. Мельник, дверник; К. Білінський, заст. дверника; І. Стек, господар маєтку. Мітинґи будуть відбуватися кождої другої неділі по першім в гали Івана Ваверчака під ч. 782 Стейт стр. Пригадується всім членам, що в сім місяци припадає друга неділя в саме Різдво, тому мітинґ відбудеться в пятницю по Різдві, то є 13. січня, о годині 7:30 вечер. — М. Чумер, секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць грудень 1921 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	411.39	145.	43.02
2.	128.15	146.	62.14
3.	59.76	147.	147.92
4.	73.11	148.	10.04
5.	42.07	149.	44.96
6.	26.93	150.	10.09
7.	166.98	151.	50.02
8.	55.45	152.	19.83
9.	103.07	153.	23.33
10.	169.96	154.	58.30
12.	123.63	155.	218.62
13.	49.94	156.	37.75
14.	57.98	157.	59.22
15.	28.09	158.	9.05
16.	39.55	159.	37.45
17.	27.38	160.	86.68
18.	128.96	161.	45.37
19.	9.19	162.	39.57
20.	103.95	163.	38.34
21.	23.99	164.	32.42
22.	71.60	165.	124.46
23.	19.61	166.	40.11
24.	93.11	167.	18.25
25.	27.64	168.	110.54
26.	19.64	169.	25.21
27.	60.61	170.	179.30
28.	132.74	171.	44.51
29.	131.26	172.	48.78
30.	41.16	173.	31.56
32.	32.73	174.	39.94
33.	26.64	175.	88.84
34.	54.98	176.	29.36
35.	27.19	177.	10.82
36.	35.78	178.	15.39
37.	21.21	179.	172.11
38.	231.12	180.	14.87
39.	62.77	181.	88.16
40.	20.37	182.	53.92
41.	73.42	183.	51.77
42.	102.18	184.	10.94
43.	25.88	185.	33.04
44.	72.92	186.	79.24
45.	109.38	187.	44.83
46.	31.48	188.	13.14
47.	18.62	189.	11.26
48.	87.71	190.	13.25
49.	7.84	191.	46.73
50.	23.92	192.	28.35
51.	50.80	193.	133.63
52.	20.58	194.	9.89
53.	39.15	195.	41.25
54.	15.36	196.	37.41
55.	37.13	197.	34.04
56.	60.70	198.	40.26
57.	72.00	199.	20.42
58.	40.50	200.	65.72
59.	54.72	201.	34.48
61.	80.78	202.	21.51
62.	75.87	203.	55.55
63.	246.49	204.	11.59
64.	45.74	205.	16.30
65.	135.99	206.	166.52
66.	68.36	207.	29.34
67.	58.43	208.	25.10
68.	16.88	209.	131.91
69.	99.05	210.	42.86
70.	229.38	211.	65.04
71.	19.95	212.	10.44
72.	37.82	213.	218.18
73.	25.63	214.	23.23
75.	49.22	215.	44.38
76.	172.33	216.	28.86
77.	59.09	217.	196,88
78.	161.52	218.	151.22
79.	15.06	219.	34.68
80.	29.04	220.	99.26
81.	142.19	221.	241.75
82.	30.76	222.	11.39
83.	76.29	223.	117.53
84.	10.50	224.	15.46
85.	101.48	225.	18.78
86.	91.09	226.	20.76
87.	78.15	227.	44.92
88.	13.74	228.	40.89
89.	18.49	229.	168.71
90.	78.11	230.	118.08
91.	152.15	231.	38.17
92.	17.61	233.	53.61
93.	17.51	234.	141.69
94.	46.73	235.	74.23
95.	59.21	236.	30.94
96.	163.90	237.	126.97
97.	38.92	238.	15.23
98.	126.43	239.	165.74
99.	135.56	240.	31.06
100.	48.40	241.	66.74
101.	48.21	242.	26.05
102.	233.40	243.	64.16
103.	55.19	244.	27.51
104.	163.10	245.	95.40
105.	85.48	246.	22.22
106.	159.05	247.	178.50
107.	47.69	248.	44.11
108.	64.16	249.	31.60
109.	117.25	250.	11.42
110.	35.52	251.	58.99
111.	22.65	254.	100.05
112.	149.59	255.	63.88
113.	73.79	256.	9.62
114.	57.73	258.	31.39
115.	22.81	259.	127.02
116.	15.84	262.	17.53
117.	89.68	263.	19.14
118.	73.26	270.	148.38
119.	22.65	273.	39.43
120.	103.09	274.	107.16
121.	115.02	276.	254.60
122.	14.06	277.	30.79
123.	42.04	278.	50.52
124.	53.81	282.	81.83
125.	21.07	283.	75.03
126.	36.71	286.	47.37
127.	82.50	288.	74.77
128.	31.83	290.	27.02
129.	20.49	291.	27.03
130.	167.16	292.	94.67
131.	29.78	295.	101.10
132.	117.42	296.	100.37
133.	153.91	300.	271.00
134.	19.23	301.	99.57
135.	158.99	303.	12.67
136.	122.56	308.	90.26
137.	83.06	314.	9.49
138.	29.86	315.	12.57
139.	35.90	316.	149.76
140.	53.05	317.	62.58
141.	14.06	318.	37.52
142.	110.28	320.	36.01
143.	47.46	321.	53.82
144.	51.45	323.	54.38

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
324.	58.59	367.	61.28
326.	106.57	369.	69.96
330.	90.47	370.	109.34
332.	40.30	371.	62.21
336.	116.20	373.	51.04
338.	229.37	379.	52.19
339.	63.31	380.	27.14
341.	64.60	381.	15.21
342.	81.11	384.	98.43
344.	18.30	385.	83.91
347.	31.44	388.	99.81
350.	55.29	391.	25.46
351.	21.28	392.	19.53
354.	41.32	393.	30.51
355.	45.78	396.	65.29
357.	19.33	400.	35.98
363.	61.32	401.	28.63
364.	67.26	402.	17.03
365.	61.92		

Процент від бондів	647.50
Процент від морґечів	485.50
Процент з банків	120.52

Сирітські части по бл. п.:

Атаманчук Іван, в. 379	400.00
Шугайло Катер., в. 108	600.00
Костюк Апольонія, в. 85	450.00
Тиндик Михайло, в. 179	300.00
Шацький Адам, в. 51	400.00
Грицин Ілія, в. 106	50.00
Разом	24,843.56

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Михайло Лебідь, в. 179	500.00
Іван Атаманьчук, в. 379	500.00
Катер. Шугайло, в. 108	1000.00
Апольонія Костюк, в. 85	1000.00
Анна Ярославска, в. 366	400.00
Олена Бігуняк, в. 70	500.00
Іван Клим, в. 135	500.00
Михайло Тиндик, в. 179	500.00
Андрій Павлик, в. 66	600.00
Адам Шацький, в. 51	1000.00
Мих. Надрічний, в. 160	100.00
Петро Царик, в. 7	750.00
Ілія Грицин, в. 106	125.00
Семен Козевич, в. 344	1000.00
Анна Нога, в. 186	1000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Іван Цюпінський, в. 56	50.00
Андрій Цебак, в. 100	50.00
Михайло Витязь, в. 120	75.00
Григ. Рудакевич, в. 146	50.00
Стефан Микитюк, в. 243	75.00
Ілько Беца, в. 140	50.00
Максим Гузій, в. 67	50.00
Вас. Мельничук, в. 133	50.00

Виплати з фонду сирітського:

Кальо Лоський, в. 79	130.62
Вас. Захаркевич, в. 234	645.00

Розходи адміністраційні:

„Свобода" за орґан	2717.70
„Свобода" за праці, чищенне, опал і світло	373.22
„Свобода" за календар	923.50
Платня гол. уряду	445.00
За бонди на гол. уряд на рік 1922	260.00
Асекурація інвентара	37.80
Стейтовий податок М. д.	25.00
Видатки канцелярійні	46.27
Разом	15.529.11

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. падолиста	190.615.41
Прихід за грудень	24.843.56
Разом	215.458.97
Розхід за грудень	15.529.11
Готівка з кінцем міс. грудня остала	199.929.86

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	199.929.86
Морґечі	61.770.00
Бонди	396.001.63
Реальність	19.500.00
Друкарня	29.000.00
Разом	706.201.49

Стан довжний:

Фонд посмертний	395.092.01
„ резервовий	157.529.06
„ адміністрац.	26.734.69
„ запомоговий	12.246.54
„ народний	209.41
„ конвенційний	4.973.02
„ сирітський	109.416.76
Разом	706.201.49

С. Ядловський, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр
Р. Слободян, г. фін. секр.

ПОЗІР, ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ, ПОЗІР!

Банда бр. св. Володимира, відділ 65 У. Н. Союза, устроює

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

при співучасти Українського Хору з Нюарку, Н. Дж., в честь 18-літної річниці заложення братства 3-4

в суботу, 7. січня 1922 (на Різдво)

в Lutwin's Hall, S. Park and Front St.

На сей концерт запрашаємо всі Хв. Братства і Товариства, як рівнож всіх громадян з Елізабет і околиці до численної участи.

З огляду на те, що гостинний виступ Українського Хору і власна банда будуть пописуватися найкрасшими українськими піснями, що вдруге така нагода не скоро найдеться, щоби почути і валюбуватись своєю рідної піснею, — прийдіть всі, а не пожалуєте!

Початок о годині 6.30 вечером.

Ціни місць: 50 і 35 центів.

Уряд бр. св. Володимира.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ У. Н. С.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць грудень 1921 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	14.20	165.	6.30
2.	7.20	168.	10.60
3.	2.70	170.	7.65
4.	2.70	174.	2.95
5.	4.85	175.	3.15
7.	20.95	176.	2.95
8.	5.85	179.	8.80
9.	16.45	181.	10.00
10.	2.03	182.	4.50
14.	1.15	183.	4.50
15.	3.45	192.	90
16.	5.60	193.	7.20
18.	11.05	196.	1.40
21.	1.13	198.	2.05
22.	11.95	200.	7.20
24.	4.35	203.	2.95
25.	1.50	204.	5.00
28.	13.30	206.	12.90
29.	5.85	208.	2.30
38.	24.30	209.	8.35
39.	3.80	210.	5.25
40.	1.13	211.	4.10
41.	4.75	213.	15.30
42.	4.95	214.	3.20
43.	1.00	217.	16.65
44.	9.45	218.	14.40
45.	4.95	220.	9.90
51.	4.28	221.	3.83
52.	90	223.	7.45
53.	2.70	224.	90
55.	6.15	225.	1.00
57.	5.20	226.	1.55
58.	3.45	228.	5,00
61.	5.30	229.	4.50
62.	5.75	230.	10.45
63.	20.95	234.	20.30
64.	5.00	237.	11.00
65.	6.80	239.	6.15
66.	68	241.	3.15
67.	1.13	242.	2.00
68.	2.50	243.	12.60
70.	11.48	244.	25
73.	1.58	245.	7.63
75.	4.10	247.	16.45
78.	4.75	248.	1.60
80.	45	250.	1.53
81.	3.60	251.	4.30
82.	2.70	258.	3.60
83.	8.10	259.	9.45
85.	8.10	262.	1.35
87.	9.68	270.	15.15
90.	5.40	274.	8.10
91.	9.90	276.	25.90
94.	3.45	278.	6.55
96.	7.45	282.	7.90
97.	1.80	283.	5.25
98.	4.35	288.	8.55
99.	32.85	289.	8.10
100.	3.40	292.	2.25
102.	14.20	295.	2.55
103.	1.80	296.	2.03
104.	15.55	300.	10.62
105.	3.45	301.	8.55
106.	2.70	308.	14.90
108.	7.20	314.	1.00
109.	3.60	316.	5.40
110.	1.58	317.	1.80
112.	6.30	320.	2.25
113.	6.85	321.	5.75
114.	1.80	323.	3.60
116.	1.15	324.	5.10
120.	3.08	326.	11.25
121.	13.80	332.	2.95
123.	1.80	338.	20.75
124.	6.10	339.	20.30
128.	2.05	341.	3.40
130.	1.75	342.	10.45
131.	1.15	347.	3.15
132.	20.50	350.	2.05
133.	6.30	357.	70
135.	2.95	363.	4.50
136.	10.13	364.	5.18
137.	5.65	365.	1.85
142.	8.55	367.	2.50
145.	2.50	369.	7.50
146.	2.05	370.	6.55
147.	18.20	371.	5.40
149.	5.85	379.	3.85
155.	23.65	380.	3.38
159.	3.60	384.	8.65
160.	11.05	385.	2.30
161.	4.10	388.	4.50
163.	2.03	396.	3.85

Процент з банку	12.09
Разом	1.222.50

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Василь Тхорик, в. 28	100.00
Ів. Товарницький, в. 159	75.00
Антін Каня	75.00

Розходи адміністраційні:

Інвентар	40.00
Платня робітника	125.00
„Свобода" за друки	200.25
Разом	615.25

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем місяця падолиста	3.446.87
Прихід за грудень	1.222.50
Разом	4.669.37
Розхід за грудень	615.25
Готівка з кінцем місяця грудня 1921 остала	4.054.12

С. Ядловський, гол. пред.;
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА до фарми. Від спільника вимагаю $750. Голоситися до: Sam Onusko, R. F. D 1, Box 51, Westerville, N. Y. 03-05,1-7

Пошукую Миколи Дерев'яного, Стефана Гірмана і Онуфрія Носкаля з Плешович, пов. Перемишль, Гал., в цілях інформаційних. Прошу голоситися до: Michael Derewlanyj, Ukr. 10. Sotnia 1 p. p., 2. Moste (Brux), Czecho-Slovakia.

Пошукую стриечного брата НИКОЛУ МАГОМЕТА з села Обегинич, пов. Рогатин. Має перебувати в Рочестер, Н. Й. Хтоби о нім знав або він сам, прошу подати його адресу до: Stephen Mahometa, Box 671, Spring Valley, N.Y.

Пошукую своєї сестри АННИ ЛЕКОЦЬКОЇ, замужна Кириньо, з села Штефкова, пов. Ліско, Гал. Хтоби о ній знав або вона сама, прошу голоситися до: Maria Lekocka, 3033 W. 2nd St., Chester, Pa.

ROCHESTER, N. Y.

Прошу знакомих з Агельниці (Ягельниці) написати до мене: Oleksa Lukianowycz, por. Ukr. Armady, Josefov, Czecho-Slovakia. 3-4

ВДОВИЦЯ в віці 26 літ, пошукує місця за господиню дому. Інтересовані зволять порозумітись листовно на адресу: 03-05,1-5
ТЕОФІЛЯ ВАЛЬЧИК,
130 E. 4th St., New York, N. Y.

Пошукую знакомого ІВАНА ГЛАДІЯ з Філядельфії. Хтоби про нього знав або він сам, най зголоситься на адресу: 1,4
FRANCIS CINKIEWICZ,
315 E. 73rd St., New York, N. Y.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

ВАСИЛЬ СВИСТУН із стрийського повіта, село Дуліби, повідомляє своїх кревних і знакомих, що находиться в: Ukr. Tabor „B", v Josefove, Cechoslovakia. Заразом просить о подання їхніх адрес, в дуже важній справі. 2-4

ПОТРІБНА інтеліґентна женщина до заряду домом у священика. Зголошення слати на адресу „Свободи", „для священика". 2-4